

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 7/2021)

София, 17 февруари 2021 г.

Съдържание

1.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури.....	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци	4
2.	Цени.....	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури.....	6
2.2	Плодове и зеленчуци.....	7

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 8 – 14 февруари 2021 г. през Пристанище Варна¹ не са преминавали товари с пшеница, ечемик и рапица за износ. Общият експорт на пшеница през порта от началото на текущата пазарна година до момента е с 52,1% по-малко на годишна база, докато при ечемика е налице увеличение с 5,2%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 14.02.2020	29.06.2020 – 14.02.2021	Изменение на годишна база
пшеница	1 177 680	564 071	-52,1%
ечемик	64 570	67 923	5,2%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към средата на февруари 2021 г. не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – ноември 2020 г. извън страната са реализирани общо 1 442,7 хил. тона пшеница, 140,1 хил. тона ечемик и 185,6 хил. тона рапица. И при трите култури се наблюдава съществено намаление на експорта спрямо същия период на миналия сезон - съответно с 54%, 31,9% и 49,3%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При липса на отчетен износ за последната седмица, общо преминалите количества царевица и слънчоглед през Пристанище Варна от началото на септември 2020 г. досега изостават съответно с 18,2% и 44% спрямо година по-рано.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 14.02.2020	31.08.2020 – 14.02.2021	Изменение на годишна база
царевица	384 739	314 700	-18,2%
слънчоглед	64 285	35 980	-44,0%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Засега не е регистриран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Според предварителните данни на НСИ, през първите три месеца на пазарната 2020/21 година (септември – ноември 2020 г.) общият износ на царевица от страната се свива с 12,3% на годишна база, до 700,1 хил. тона, а този на слънчоглед - с 11,6%, до 195,1 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2020 г. за есенните и м. септември 2020 г. за пролетните култури) през Пристанище Варна са внесени 2,2 хил. тона ечемик, 4,2 хил. тона царевица и 5,6 хил. тона слънчоглед. На този етап няма данни за осъществен импорт на пшеница и рапица през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Предварителните данни на НСИ за периода юли – ноември 2020 г. сочат намаление на вноса на пшеница и ечемик на годишна база - съответно с 55,4%, до 18,7 хил. тона и с 67,3%, до 506 тона. Същевременно, доставките на рапица нарастват с 31,1%, възлизайки на 20,3 хил. тона.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Вносът на слънчоглед през първите три месеца на пазарната 2020/21 е в размер на 601,6 хил. тона, отбелязвайки ръст от 81,5% спрямо аналогичния период на миналия сезон. Макар и над четири пъти повече на годишна база, внесеното количество царевица остава ограничено – 6,6 хил. тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари – ноември 2020 г. в страната са внесени 247 хил. тона пресни зеленчуци и 318,7 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 1,4% и 0,5% повече спрямо същия период на 2019 г.

Лекото повишение на общия внос на пресни зеленчуци е основно вследствие на по-големите доставки на картофи – с 4,4 хил. тона (12%), домати – с 4,1 хил. тона (5,4%) и краставици – с 3,9 хил. тона (19,1%). От друга страна, внесеното количество лукови зеленчуци намалява със 7,2 хил. тона (23,9%).

Около половината от целия внос на пресни плодове за единадесетте месеца на 2020 г. се формира от цитрусовите плодове и бананите – общо 161,4 хил. тона, с 8,2% повече на годишна база. Сравнително голям остава и дялът на доставките на ябълки, които обаче спадат с 21,2%, до 49,2 хил. тона. Сред останалите основни продукти, произвеждани в страната, повишение на вноса се отчита при дините, гроздето и крушите (в рамките на 20,4% - 28,8%),

а намаление - при прасковите, пъпешите, черешите, ягодите, кайсиите, сливите и вишните (с между 9,5% и 88,6%).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари – ноември 2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., тона

Поток	Продукти	януари – ноември 2019	януари - ноември 2020	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	243 512	246 954	1,4%
	пресни плодове	317 068	318 683	0,5%
Износ	пресни зеленчуци	41 848	40 589	-3,0%
	пресни плодове	46 856	43 540	-7,1%

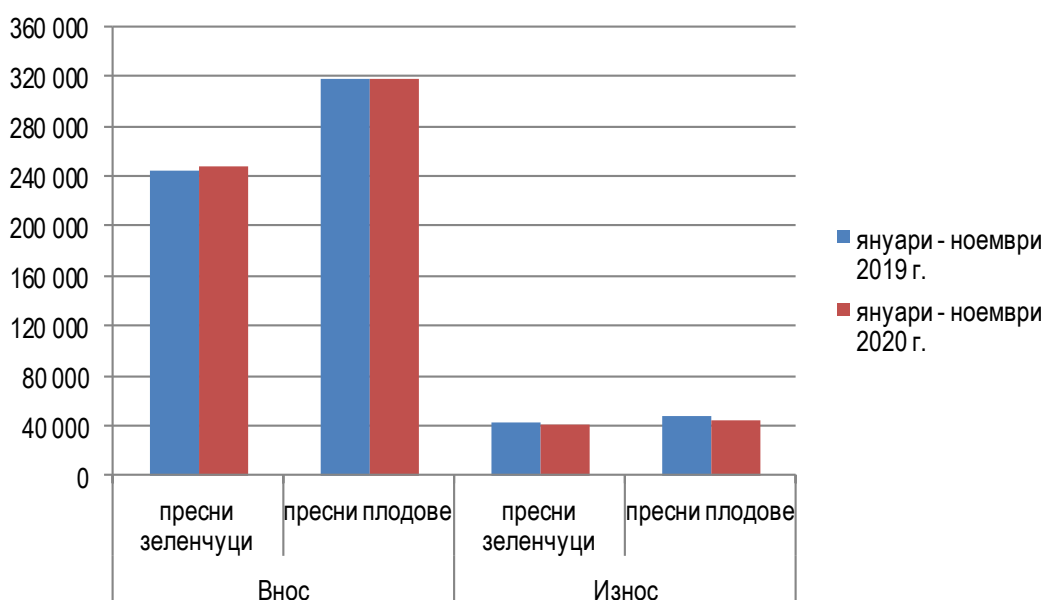
Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2020 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Според предварителните данни на НСИ, за единадесетте месеца на 2020 г. е налице известно намаление на износа на пресни зеленчуци и плодове на годишна база, респективно с 3%, до 40,6 хил. тона и със 7,1%, до 43,5 хил. тона

Общият износ на пресни зеленчуци се свива най-вече поради спад при бобовите зеленчуци (основно грах) – с 8,1 хил. тона (66,2%). Съществено по-малко са и реализираните навън картофи и лукови зеленчуци – съответно с 33,9% и 46,8%. От друга страна, налице е сериозно увеличение на експорта на краставици – с 3,5 хил. тона, сладка царевица – с 2,3 хил. тона и пиперки – с 2,1 хил. тона. Повече са и изнесените домати (с 6,3%) и зеле (с 26,5%).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

Годишното намаление на общия износ на пресни плодове е свързано основно със светата реализация на дини – с 5,2 хил. тона (57,1%) и череши – с 1,3 хил. тона (61,4%). С между 32% и 38,6% по-малко са насочените за чужбина черупкови плодове, кайсии и ябълки. Значително нараства експортът на грозде, праскови и вишни – около два – три пъти спрямо аналогичния период на 2019 г.

2. Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

В рамките на последната седмица се наблюдава леко понижение на средните изкупни цени за страната на фуражна пшеница и слънчоглед, съответно с 0,5% и 1,9%, докато тази на царевичата се повишава с 1,5%. Без промяна остават цените на хлебната пшеница и ечемика.

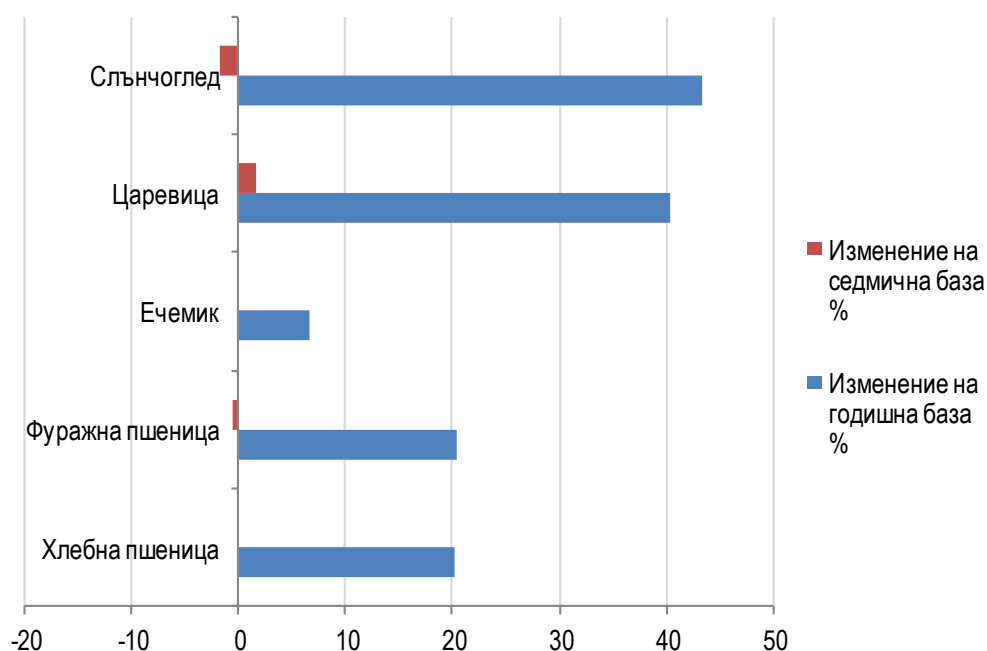
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 10.02.2021 г., лв./тон без ДДС

	12.02.2020	03.02.2021	10.02.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	342	411	411	20,2	0,0
фуражна пшеница	328	397	395	20,4	-0,5
ечемик	300	320	320	6,7	0,0
царевица	282	390	396	40,4	1,5
слънчоглед	703	1 027	1 008	43,4	-1,9
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Сравнявайки със същия период на миналата година, царевичата и слънчогледът са поскъпнали с над 40%. По-умерено нарастване на цените на годишна база е налице при пшеницата - с около 20% и ечемика - с 6,7%.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
10.02.2021 г.**

2.2 Плодове и зеленчуци

Към 12 февруари 2021 г. на тържищата в страната се отчита поевтиняване на домати (български и внос), краставиците (български и внос), картофите и ябълките с между 0,8% и 4,8% на седмична база. Известно повишение бележат само средните цени на едро на зелето и червения пипер (внос), респективно с 1,5% и 5,1%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 12.02.2021 г., лв./кг

	14.02.2020	05.02.2021	12.02.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,83	0,63	0,61	-26,5	-3,2
домати (оранжерийни)	2,75	2,29	2,18	-20,7	-4,8
домати (внос)	2,33	1,81	1,78	-23,6	-1,7
краставици (оранжерийни)	3,88	3,61	3,58	-7,7	-0,8
краставици (внос)	*	2,63	2,57	-	-2,3
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен внос)	3,07	2,54	2,67	-13,0	5,1
зеле	0,63	0,68	0,69	9,5	1,5
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-

	14.02.2020	05.02.2021	12.02.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,38	1,31	1,26	-8,7	-3,8
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	-	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Средно за страната, цените на едро на краставиците (българско оранжерийно производство), ябълките, червения пипер, оранжерийните и вносните домати и картофите са в границите от 7,7% до 26,5% под нивата отпреди една година. Единствено зелето се търгува на по-висока цена от миналогодишната, с 9,5%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 12.02.2021 г.

